

Vos relateert: "Implementatie is iets wat inderdaad achterop hinkt, maar dat vergt tijd. Dat is in alle landen zo. Mensenrechtenorganisaties klagen daar zeer terecht over. Maar eigenlijk, als je een beetje naar de geschiedenis kijkt, kan je niet veel anders verwachten."

"Ik denk dat je eerst de wetten moet veranderen en dan geleidelijk aan een discours moet krijgen. Dat vraagt wat tijd alvorens dat echt is doorgedrongen op het terrein, op het platteland. Dat proces kan jaren duren. De impact ervan op langere termijn mag wel niet onderschat worden. Als je meteen het

ideaaltype neemt als referentiepunt, dan staat Turkije daar nog zeer ver van af. Maar als je het vanuit een andere

kant bekijkt en ziet vanuit welke positie Turkije komt, dan merk je dat er al belangrijke stappen gezet zijn. Het hangt er maar van af hoe je het bekijkt."

België onder andere is voorstander van de oprichting van een "kern-Europa" of een Europa op twee

---

Onderhandelingen kunnen nog stopgezet worden, maar dan moet het snel gebeuren

---

snelheden: "Dat is een bekommernis die ontstaan is uit frustratie. Als je ambitie hebt met Europa, dan zie je dat het met zoveel landen niet gemakkelijk is om beslissingen te nemen. Bovendien zijn het vaak dezelfde landen die een aantal beslissingen blijven blokkeren. Daar groeit dan de reactie uit om met een kleine groep van landen, die wat meer ambitie hebben en wel de politieke wil hebben om door te gaan, nieuwe stappen te zetten. Dat hoeft geen gesloten project zijn. Op die manier moeten wij ons niet laten gijzelen door die landen met minder ambitie. Zo kunnen we met een kleine groep eventueel een aantal nieuwe stappen zetten in dat integratieproces."

Toch kunnen de onderhandelingen nog stopgezet worden, maar dan moet het snel gebeuren. Professor Vos: "De komende maanden zullen cruciaal zijn. Tot op vandaag zie je dat de tegenstand bij de publieke opinie en een aantal staatsleiders, er niet toe heeft geleid dat de onderhandelingen met Turkije volledig zijn stopgezet. Het proces blijft doorgaan en met elke nieuwe stap die gezet wordt, wordt het eindresultaat -volwaardig lidmaatschap- alsmaar onvermijdelijker. Als je het hele proces toch nog wil stoppen, dan kan dat nog maar dan moet het snel gaan. Ik weet niet of men het politieke lef heeft om dat effectief te doen. Precies omdat men weet dat aan die keuze een aantal negatieve consequenties aan verbonden zijn. Wat ook nog de Turkse toetreding kan tegenhouden is, dat zij zelf zélf voor Europa bedanken omdat zij niet bereid zijn al die Europese voorwaarden, die in de toekomst alleen maar strenger zullen zijn, te blijven slikken."

■ **Betogingen kleuren volledig rood en Atatürks portretten worden overal afgebeeld. In welke mate zijn de fiere Turken bereid om toegevingen te doen voor de Europese Unie?**